

OSNOVE RAČUNOVODSTVA - VJEŽBE -

STRUKTURA BILANSA STANJA

AKTIVA	BILANS STANJA NA DAN 1.1.2021.	PASIVA
<p>STALNA IMOVINA</p> <p>I. Nematerijalna imovina (licence, franšize, patenti, goodwill...);</p> <p>II. Materijalna imovina (zemljište, nekretnine, postrojenja, oprema);</p> <p>III. Dugoročni finansijski plasmani</p>	<p>KAPITAL</p> <p>I. Zavisno od pravne forme preduzeća - (Osnovni kapital, rezerve, neraspoređena dobit)</p>	
<p>OBRTNA IMOVINA</p> <p>I. Stvari – zalihe</p> <p>II. Prava – potraživanja</p> <p>III. Novac – tekući račun, gotovina</p>	<p>OBAVEZE</p> <p>I. Kratkoročne obaveze</p> <p>II. Dugoročne obaveze</p>	

Kriterijumi za struktuiranje bilansa stanja / iskaza o finansijskoj poziciji

Kriterijumi za struktuiranje aktive bilansa stanja:

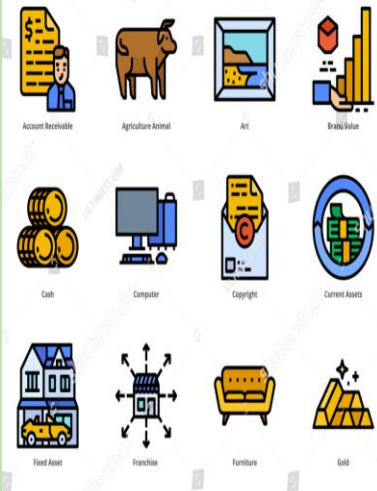
- Kriterijum funkcionalnosti;
- Kriterijum likvidnosti;

Likvidnost u ovom smislu podrazumijeva brzinu transformacije određenog pojavnog oblika imovine u novčana sredstva.

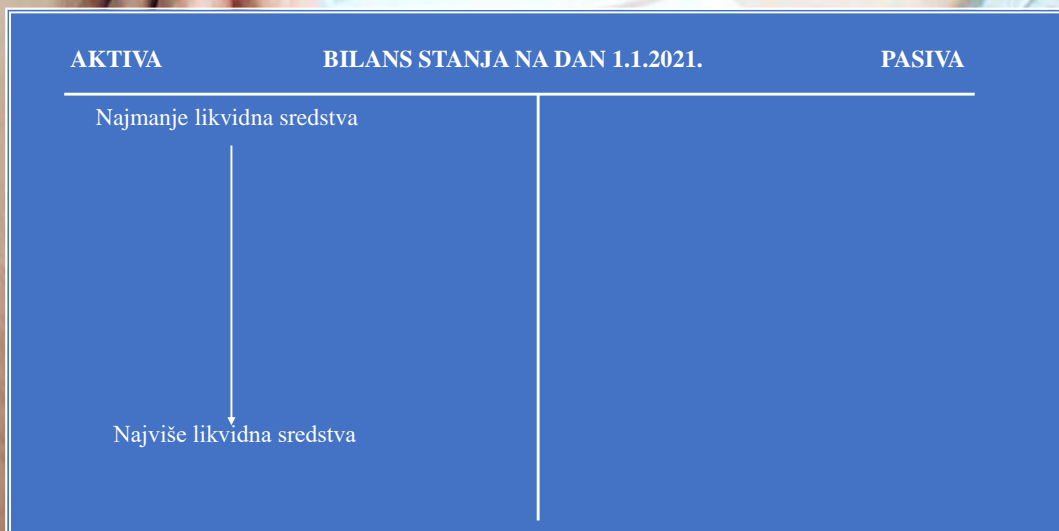
Primjer: Automobil je likvidniji oblik imovine u odnosu na kuću, jer je potreban kraći vremenski period da se pretvori u novac.

Kriterijum likvidnosti može biti kriterijum:

- rastuće likvidnosti;
- opadajuće likvidnosti.

Kriterijum **rastuće** likvidnosti

Kriterijum **opadajuće** likvidnosti

AKTIVA	BILANS STANJA NA DAN 1.1.2021.	PASIVA
<p>Najviše likvidna sredstva</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Najmanje likvidna sredstva</p>		

Kriterijumi za struktuiranje bilansa stanja / iskaza o finansijskoj poziciji

Kriterijumi za struktuiranje pasive bilansa stanja:

- a) **Kriterijum namjene;**
- b) **Kriterijum ročnosti;**

Ročnost podrazumijeva vremenski period raspoloživosti određenog izvora pojavnog oblika imovine.

Primjer: Dugoročni kredit karakteriše duži rok dospjeća u odnosu na kratkoročni kredit.

Kriterijum ročnosti može biti kriterijum:

- a) rastuće ročnosti;
- b) opadajuće ročnosti.

Kriterijum **rastuće** ročnosti

AKTIVA	BILANS STANJA NA DAN 1.1.2021.	PASIVA
		Izvor imovine sa najkraćim rokom dospijeća
		Izvor imovine sa najdužim rokom dospijeća

Kriterijum **opadajuće** ročnosti

AKTIVA	BILANS STANJA NA DAN 1.1.2021.	PASIVA
		Izvor imovine sa najdužim rokom dospijeća
		Izvor imovine sa najkraćim rokom dospijeća

Najčešće se koristi:

Da se prisjetimo:

Prosta računovodstvena jednakost:

$$\text{Sredstva} = \text{Sopstveni Kapital (Kapital)} + \text{Obaveze}$$

$$\text{Aktiva} = \text{Pasiva}$$

Bruto imovina = Sopstveni Kapital + Obaveze

Neto imovina = Bruto imovina – Obaveze = SK

4 vrste transakcija:

GRUPA PROMJENA	AKTIVA	PASIVA
I grupa	A+	P+
II grupa	A-	P-
III grupa	A+-	
IV grupa		P+-

Primjer:

Andrea je vlasnica preduzeća za proizvodnju kancelarijskog materijala. Kako bi bila u toku sa dešavanjima u preduzeću, na kraju svakog obračunskog perioda analizira izvještaj sa bitnim poslovnim događajima u firmi. Tokom analize prethodnog izvještaja utvrdila je da je iznos njene fiksne imovine 130.000, iznos obrtno imovine 85.000€, a kapital preduzeća je iznosio 20.000€. U okviru trenutnog obračunskog perioda, nastali su sljedeći poslovni događaji:

- Andrea je, u želji da proširi svoj proizvodni kapacitet, kupila kopir mašinu vrijednosti 5.000€. Mašinu je platila sredstvima sa tekućeg računa svog preduzeća.
- Banka je u skladu sa potpisanim ugovorom o kreditu, uplatila preduzeću iznos od 20.000€ koji će se otplaćivati narednih 5 godina (izvod 1).
- Kupljen je dodatan materijal za proizvodnju sveski i notesa, vrijednosti 800. Po tom osnovu, primljena je faktura broj 17 i prijemnica 17/1 od dobavljača "Kastex". Faktura još uvijek nije plaćena.
- Desio se požar u jednom dijelu kapaciteta. Pri tom događaju je uništena mašina vrijednosti 10.000€. Andrea je donijela odluku da se mašina mora rashodovati.
- Sa blagajne je podinuto 1.000 € na osnovu naloga za isplatu za izmirenje obaveze
- Andrea, kao osnivač, je odlučila da unese u obliku stvari u preduzeće automobil vrijednosti 8.000€ koje će koristiti kao dostavno vozilo, u svrhu obavljanja svakodnevnih poslovnih aktivnosti.

Primjer:

Sredstva		Kapital	+	Obaveze
=				
Fiksna Imovina 130.000 +	Obrtna imovina 85.000	20.000		195.000
a)+5.000	-5.000			
b)	+20.000			+20.000
c)	+800			+800
d) -10.000		-10.000		
e)	-1.000			-1.000
f) +8.000		+8.000		
		Ukupno		
133.000	99.800	18.000		214.800
232.800		=		232.800

Primjer:

I. Utvrditi iznos bruto i neto imovine nakon novonastalih promjena.

Bruto imovina = Sopstveni kapital + Obaveze

Bruto imovina = 18.000 + 214.800 = 232.800

Neto imovina = Sopstveni kapital

Neto imovina = 18.000

I. Koje poslovne promjene su dovele do **povećanja bruto imovine**, a koje do **povećanja neto imovine**?

Sredstva		Kapital	+	Obaveze
Fiksna Imovina	Obrtna imovina			
130.000 +	85.000	20.000		195.000
a) +5.000	-5.000			
b)	+20.000			+20.000
c)	+800			+800
d) -10.000		-10.000		
e)	-1.000	-1.000		
f) +8.000		+8.000		
Ukupno				
133.000	99.800	17.000		215.800
232.800		=		232.800

I. Koje poslovne promjene su dovele do **smanjenja bruto imovine**, a koje do **smanjenja neto imovine**?

Sredstva		Kapital	+	Obaveze
=				
Fiksna Imovina 130.000 +	Obrtna imovina 85.000	20.000		195.000
a) +5.000	-5.000			
b)	+20.000			+20.000
c)	+800			+800
d) -10.000		-10.000		
e)	-1.000	-1.000		
f) +8.000		+8.000		
Ukupno				
133.000	99.800	17.000		215.800
232.800		=	232.800	

PRIHODI I RASHODI

Kako nastaju prihodi?

Ušteđevina
50 €

Kupovina namirnica
50 €

Kupci
100 €

Kako nastaju prihodi?

Prihodi se priznaju u obračunskom periodu u kojem su nastali, a ne u obračunskom periodu u kojem su naplaćeni.

Vrednuju se po prodajnoj cijeni.

Kako nastaju rashodi?

Rashode se priznaju u periodu u kojem je priznat prihod koji ga je izazvao.
Vrednuju se po nabavnoj vrijednosti/cijeni koštanja.

STRUKTURA BILANSA USPJEHA

Bilans uspjeha ili izvještaj o rezultatu je finansijski izvještaj koji prikazuje uspjesnost poslovanja privrednog subjekta za određeni period.

RASHODI	BILANS USPJEHA OD 1.1.2021. DO 31.12.2021.	PRIHODI
<p>Rashodi odliv ekonomskih koristi iz preduzeća: -smanjenjem aktive ili povećanje obaveza</p>		<p>Prihodi priliv ekonomskih koristi u preduzeće: -povećanjem aktive ili smanjenjem obaveza</p>
<p>DOBITAK</p>		

STRUKTURA BILANSA USPJEHA

RASHODI

BILANS USPJEHA OD 1.1.2021. DO 31.12.2021.

PRIHODI

Troškovi materijala = 800 eura

DOBIT = 500 eura

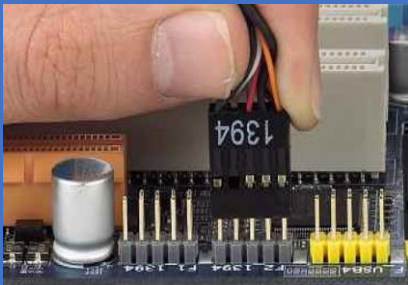
Prihod od prodaje = 1.300 eura

STRUKTURA BILANSA USPJEHA

RASHODI

BILANS USPJEHA OD 1.1.2021. DO 31.12.2021.

PRIHODI

Troškovi materijala i istraživanja
= 800.000 eura

Prihod od prodaje = 720.000 eura

GUBITAK = 80.000 eura

BILANS STANJA na dan 1.10.2021.			
Aktiva		Pasiva	
STALNA IMOVINA		KAPITAL	
Sto	80	Osnovni kapital	170
Stolica	20		
Suncobran	25		
OBRтна IMOVINA		OBAVEZE	
Brašno	30	Dobavljači	20
Puter	18	Kratkoročni kredit (pozajmica)	36
Jaja	22		
Kutije za pakovanje	16		
Blagajna	15		
UKUPNO	226	UKUPNO	226

Osnovano je malo preduzeće za prodaju domaćih kolača. Sredstva i izvori sredstava prvog dana poslovanja su izgledali ovako:

BILANS USPJEHA			
Rashodi		Prihodi	
Troškovi materijala	40€	Prihod od prodaje kolača	170€
Troškovi zarada	15€	Prihod od usluga reklamiranja	30€
Troškovi amortizacije	15€		
Troškovi vode	5€		
Kamata na pozajmicu	7€		
DOBIT	118€		
UKUPNO	200€	UKUPNO	200€

BILANS USPJEHA			
Rashodi		Prihodi	
Troškovi materijala	40€	Prihod od prodaje kolača	170€
Troškovi zarada	15€	Prihod od usluga reklamiranja	30€
Troškovi amortizacije	15€		
Troškovi vode	5€		
Kamata na pozajmicu	7€		
DOBIT	118€		
UKUPNO	200€	UKUPNO	200€
BILANS STANJA na dan 10.10.2021.			
Aktiva		Pasiva	
STALNA IMOVINA		KAPITAL	
Sto	75€	Osnovni kapital	170€
Stolica	15€	Dobitak	118€
Suncobran	20€		
OBRTNA IMOVINA		OBAVEZE	
Brašno	20€	Dobavljači	20€
Puter	10€	Kratkoročni kredit (pozajmica)	36€
Jaja	10€	Obaveze za zarade	15€
Kutije za pakovanje	6€		
Blagajna	203€		
UKUPNO	359	UKUPNO	359

Prihodi i rashodi: Uticaj na imovinu preduzeća

Prihodi predstavljaju povećanje aktive proistekla iz poslovanja ili smanjenje obaveza, koje povećava kapital ali da nije rezultat ulaganja vlasnika.

Rashodi predstavljaju sva smanjenja aktive proistekla iz poslovanja bez mogućnosti nadoknade ili povećanje obaveza, koje smanjuje kapital ali nije rezultat povlačenja uloga vlasnika.

GRUPA PROMJENA	Sredstva	Kapital	Obaveze
V grupa (prihodi)	S+	K+	
VI grupa (rashodi)	S-	K-	
VII grupa (prihodi)		K+	O-
VIII grupa (rashodi)		K-	O+

Proširena računovodstvena jednakost

$$\text{Finansijski rezultat} = \text{Prihodi} - \text{Rashodi}$$

$$\text{Finansijski položaj} = \text{Sredstva} = \text{Kapital} + \text{Obaveze}$$

$$01.01.200X.: S_0 = K_0 + O_0$$

$$31.12.200X.: S_1 = (K_0 + \text{finansijski rezultat}) + O_1$$

$$S_1 = (K_0 + P - R) + O_1$$

$$S + R = K_0 + P + O$$

$$\text{Sredstva} + \text{Rashodi} = \text{Kapital vlasnika} + \text{Prihodi} + \text{Obaveze}$$

Korporacija "Braun" se bavi prodajom aparata za kafu. U toku perioda od jedne nedjelje, nastalo je više poslovnih transakcija. Koristeći proširenu računovodstvenu jednakost ($S+R=K+P+O$), evidentirajte nastale promjene u tabeli:

a) Preduzeće je prikupilo dodatan iznos od 75.000 € emisijom akcija.

Sredstva		+	Rashodi	=	Kapital	+	Prihodi	Obaveze
Fiksna Imovina	Obrtna imovina							
a)	+75.000				+75.000			

- b) Kupljen je kamion vrijednosti 90.000 €, po fakturi broj 12. Sredstva su isplaćena iz dugoročnog kredita.

Sredstva		+	Rashodi	=	Kapital	+	Prihodi	Obaveze
Fiksna Imovina	Obrtna imovina							
b)+90.000								+90.000

- c) Prodato je 300 aparata za kafu vrijednosti 50€. Pri nabavci ovih 300 aparata, preduzeće je platilo cijenu od ukupno 10.000 €

Sredstva		+	Rashodi	=	Kapital	+	Prihodi	Obaveze
Fiksna Imovina	Obrtna imovina							
c)	-10.000 +15.000		-10.000				+15.000	

- d) Primljena je faktura broj 121 za tekuće održavanje postrojenja u iznosu od 1.000 €. Faktura još nije isplaćena.

Sredstva		+	Rashodi	=	Kapital	+	Prihodi	Obaveze
Fiksna Imovina	Obrtna imovina							
d)			+1000					+1.000

- e) Isplaćena je plata radniku na ugovoru o djelu, u iznosu od 500 €.

Sredstva		+	Rashodi	=	Kapital	+	Prihodi	Obaveze
Fiksna Imovina	Obrtna imovina							
e)	-500		+500					

- f) Prodato je zemljište čija je knjigovodstvena vrijednost 13.000 €. Kupac je kupio zemljište za iznos od 16.000 €.

Sredstva		+	Rashodi	=	Kapital	+	Prihodi	Obaveze
Fiksna Imovina	Obrtna imovina							
f)-13.000	+16.000		-13.000				+16.000	

- g) Potrošen je materijal u vrijednosti od 1.000 €.

Sredstva		+	Rashodi	=	Kapital	+	Prihodi	Obaveze
Fiksna Imovina	Obrtna imovina							
g)	-1.000		+1.000					

Sredstva		+	Rashodi	=	Kapital	+	Prihodi	Obaveze
Fiksna Imovina	Obrtna imovina							
a)	+75.000				+75.000			
b)+90.000								+90.000
c)	-10.000 +15.000		+10.000				+15.000	
d)			+1.000					+1.000
e)	-500		+500					
f)-13.000	+16.000						+3.000	
g)	-1.000		+1.000					
77.000	94.500		12.500		75.000		18.000	91.000
184.000							184.000	